unu

bucureşti iulie 1929 anul II no. 15 lei 5

ilarie voronca ■ tristan tzara ■ saşa tanevicin ■ paul sterian ■ claude serner ■ stephan roll ■ saşa pană ■ m. h. maxy ■ virgil gheorghiu ■ victor brauner ■ geo bogza.

TERASA DE PE FRUNTE

Dincolo de podul sub care girla se tolănise unduind o femee verde de apă, începea ca un coridor din pupilă chiar strada cu arborii salutîndu-se paraleli. Tăcerea acestui ceas fluturat în pseudo-crepuscule, a acestui clopot gol şi plusat de aer, sărută persistent ferestrele sub ale căror voaluri adia imperceptibil somnul închis şi repartizat pe camere. Trotuarul de cauciuc gîfiia lent sub perechea de tălpi singure în bolta luminei întrerupte. Un cer cu borduri mari de pălărie calabreză era în mînă imponderabil balon umplut cu oxigen. Ştiu. Infăşurai pe mosorul inimii un ghem de sînge estival şi un pai optimist din tine ţi-l aducea pe buze în surîsul pentru tine însuţi răcorîndu-te. Căutai culoarea unui steag neştiut pentru o ţară pe care o voiai descoperită de sub tîmplă ca alunita pe gîtul adoratei, pe care să-ţi prijini toate părerile privirii recoltată pe brazde şi atîrnînd grea ca o ramură cu fructe. O pajişte cu răcoarea tăiată în cuburi simetrice sub orologii o explorai şi tot obrazul iţi era un ecran pentru filmul derulat fără viteză, fără lumini de acetilină în tine. Cercetai fără buimăcire dar şi fără o certitudine de ghid cutele oraşului scump, în care ţi-ai despoiat fruntea de atîtea ori peste cărţile iubite, mingîiindu-le din ochi ca pulpe în aquarium, peste caetele tale cari te desgustau la sfîrşit, peste balustrade pe nuferi lăsînd să-ţi picure ca într'o amforă în părul clocotit clepsidra stelelor. In serile foşnind ca mersul femeilor, pe alei, ridicai această terasă fragilă a frunţii şi orizontul scoborît în tărie îţi urca broboana oboselii fără prihannă. Un păun opria in pragul de rază marmură din sînge să se încline.

Intrezăresc în lenea mersului tău, diafană imaginea femeii pe care nici n'o cunoşti încă; întrevăd în gestul brusc şi nervos al mîinilor la intervale, că te chinuie sub frează un spasm alb şi o revelaţie vrei s'o descoşi din inefabil, din promoroaca de pe gînduri. Fruntea se izbeşte de frunte ca un talaz. Ghicesc atunci o procesiune care te traversează şi umerii îţi curg în urmă în mantile de mătasă prin închipuirea ta. Ţi-ar părea îngerească făptura dădacei, eşită cu obrajii copţi şi cu tălpile dolofane în poartă. Vîrsta ta de douăzeci de ani îţi înzorzonează tîmplele dar iată e un imperiu decînd trăieşti în miragii, cuvintele şterse între timp au cuprins nectare noi, fantasmele au rămas aceleaşi dar mai îndepărtate şi te turmentează mai aprig. Insomnia ta voluntară în parcurile verii cu luna ca o lebădă, trezirile mofluze şi grele din dimineţi şi—vai!—cafeaua cu lapte, batista curată, surîsul iubitor pentru familie, dejunul în cercul ei, mănuirea fără greş a furculiţei şi a cuţitului, observaţia, justă, comentariul infailibil al părintelui; apoi colţul tău cu îngeri şi demoni păstrat întangibil printre banalităţile adiacente, printre conglomerate obligatorii şi inutile. Poate ai vrea să porţi în locul cravatei un paing dresat să te trezească din somn; poate ai vrea să umbli cu un picior desculţ şi să-ţi înmoi mîna cu mîneca cu tot cînd priveşti evantaiul de unde, şi-ţi pare că sărutul unei femei necunoscute te tulbură din mijlocul lor.

Ştii că numai pasiunea purei poezii te face să-ţi iubeşti prietenul ca pe o logodnică supremă? Cunoşti emoţiile din întîlnirea cu el, gîndurile, patimile schimbate între voi ca două şepci la fel şi că ochii între voi cuprind un atlas cu mări şi continente pe cari trebuie deabia să le descoperiţi?

Dacă ştii în memorie toată frumuseţea lor din atîtea poezii, balade şi lucruri spuse pentru o măsură, singură, în care încape tară raţiune şi fără norme tot personajul celest, călit şi mîngîiat sub frunte. Romantism inepuisabil, aleile tale nu vor toci şi nu vor învechi niciodată tălpile pururi roze ale reveriei. Umflat de zefiruri sub călcîiul tău pămîntul pe care urini şi iubeşti, nu-i mai mare şi mai rotund decît portocala pe care o mîngăi în convalescenţă. Femeile,—atîtea cîte le-ai dorit să le ai—nu vei parveni nicicînd să le iubeşti, ca un vierme, dar în cinstea şi în memoria lor plastică te-ai masturbat semilucind în adormire.

Intre aceste ceasuri decă vei şti să-ţi păstrezi continuitatea celorlate zile, fi binecuvîntat înger netuns şi cu ţigările proaste rupte între petice de hîrtie scrise cu poezii din buzunarul tău.

saşa tanevicin

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Victor Brauner

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII REGELE FERDINAND

PRIETENUL MEU ARBORES CEN

BALADA MARINA

ANUȘCĂI B.

Faruri de bolnavi
clătinau cristalul tivdelor
exilat e comandorul
răgușit de quarturi
prin pîlniile trombei
mondena pălmui deșertul
sub evantaiul oazei
murmură 'n nisip miragii
irumpe sonda sînilor flama capselor de aur
te fugăresc în cavalcade ultramarine
descheind nasturii scoicilor
căutătorii din arcansas
în binocluri flancurile
erecția stîncei
în coit aquatic
zgîrie saphic
să germinezi familia de spume
și alga noctilucă
un colan să-ți aducă
vine amestecînd petala de crepuscul
cu simunul pe sudoare
sălbatecul deșertului cu pori flăminzi
și sîngele cămilei înmugurit pe buze
să te răstoarne pe mumiile prințeselor uscate
licori de insolații în mădulare susur
bazarul piciorului se deschide 'n lună
cînd toastează gurile cu balsam
se desvoltă umbra ta la sfîrșit violaceu
între intestine de cordaje
sdrobită e moale pantera burții
pentru comandor exilat

virgil gheorghiu

CRUCIFIXUL UMBRELOR

lui ION CĂLUGĂRU

Incepe presiunea rochiilor de bronz din clopote în turle
Și visul rărit din bolți
mucegăește zîmbetul de argint al Sfinților
funinginea, funinginea ca o fîntînă se împrăștie din surle
și'n coridoare vîntul pătruns ca o spadă măcelărește zgomote

Rotundă foarfeca pupilei taie lucerna frunzelor
degetele florilor despletesc în miresme fundele nărilor
pentru mila luminii nuferii întind pomana buzelor
cînd zîna apelor deretică
și'n unde apare surîsul Giogondei
șterge oglinda mucedă a peștilor
așează gramofonul nisipului
și închide albumul cu poze al verii

Trecuți prin umbre musafirii se destramă ușile se topesc în pluș
și pianul uitat rîde ca hîrcile la ferestre
ca urechile crinului se cațiră rochia rîndunichii
s'asculte pe cavouri pendula morților
cînd sinucisele mirese trec cu laterne prin heliotropi

In colivia lămpilor închisă pasărea luminii
ciripește sub puntea cetitorului de poeme
balansează violoncelul naufragiului
cînd marea își rupe părul, mușcă stîncile
cînd vîntul o depravează și o biciuie în piețele publice
eleganța și fracul de lacheu ale rechinului
servește printre corali somnul peștilor, nectarul oglinzilor
atinge pedala furtunii pantoful bărcilor
și o mînă de demon apucă matrozii de umeri
și-i scutură din cerul răsturnat peste ei ca o barcă
și-i chinuie între valuri
ca pe cîinii striviți de vehiculele marelor orașe
dar îi așteaptă zîmbetul ca o furculiță și un cuțit al rechinului
dar îi așteaptă luminile de gaz ale portului
dar îi cheamă farul ca degetul cu rubin al marchizei

stephan roll

FATA MORGANA

Ascultă, tolănită în covorul persian al ierbii, acest basm sau vino să te îmbrac în el precum trupul mesteacănului în rochie de bal. Să ți-l înșeilez cu penița cea mai de aur. Se vor lipi ușor petalele pleoapelor tale de crin. Și mă voi veseli, Ny, precum copil cînd găsim vișinul cu mai mult clei.

Te urmăresc pe Calea Victoriei, în buzunarul căreia Bucureștii se sintetizează într'o soluție saturată. Réclame respiră noaptea clipind lumini de prismă. Același print decupat răstignit în piuneze păzește vitrina cu suporturi din sticlă șlefuită acoperită cu giuvaeruri. Acolo te opreai să degustezi razele din porumbul boabelor. In jurul gîtului, o ghirlandă de coacăze verzi; iar rochia din înghețată de fragi. Drumul tău zilnic trecea apoi prin fața celor patru cutii magazine cu patru mirosuri distincte precum patru firme. Pe trotuarul drogheriei miros amalgamat de cosmetice; alături un duș de aier rece cu terebentina lustrageriei „Americane" cu tronul comun celor șase regi la picioarele cărora prosternați vîslesc șase supuși. Apoi un Pașă se recomandă pînă la genunchi numai: îți încetinezi pasul și aroma cafelei prăjite te învăluie, cu'n voal brun iar după primul pas te îngrețoșază frișca de pe fața răstigniților în scaune turnante cu batiste albe înodate în cască, gravi și siguri de ei. Intorci capul și adaugi un zîmbet profilului imperativ

Fii
frumoasă
prin
E L I D A

și cîteva clipe mai dansează fosfenele literelor de bronz pe fondul albastrului, de metilen care ți-a impregnat retima.

De-aici șopîrla pasului se pierde în iarba pietonilor cu priviri de specialiști. Pasul tău, o injecție de morfină, o petală dintr'un ierbar fraged, focarul unor oglinzi magice. Ai ascuns în lotusul privirii hoți travestiți în dominouri. In vîrful limbii cuvintele înfloresc proaspete precum macii sălbatici. Baia mîinilor tale știe toate jocurile și nici o altă toapsă n'are atît argint viu. Sînt arlechinul jocului tău favorit: diabolo.

Un oraș proptit în munții coafați cu permanentă zăpadă și casele rărite, precum o gură știrbă a oprit gămălia unui ac în spinarea libelulei tale. Un tîrg unde se consumă viață schimbată în monedă măruntă, uniformă și fără surprize, unde cunoști a cui este fiecare cîine, iar vecinii îți cunosc garderoba și gîndul. Un oraș cu iarba în moțuri revoltate printre pietrele străzilor cari există prin nume de botez înregistrate în dreptunghiuri albastre și cărți de vizită agenți ai unei circulații absente

ȚINEȚI DREAPTA

Pînă cînd o fîntînă arteziană va mocni în albatrosul cărnii tale? Gîtlejul nu ți-e uscat de liliputani și nu simți întinzîndu-se aripile unui pescăruș cînd îți pipăi sînii?

Te simt aproape prin cordonul ombilical al absenței tale.

Dar ce stilet pătrunde osul gîndului la fiecare cuvînt ce adaug?

saşa pană

BCU Cluj / Central University Library Cluj

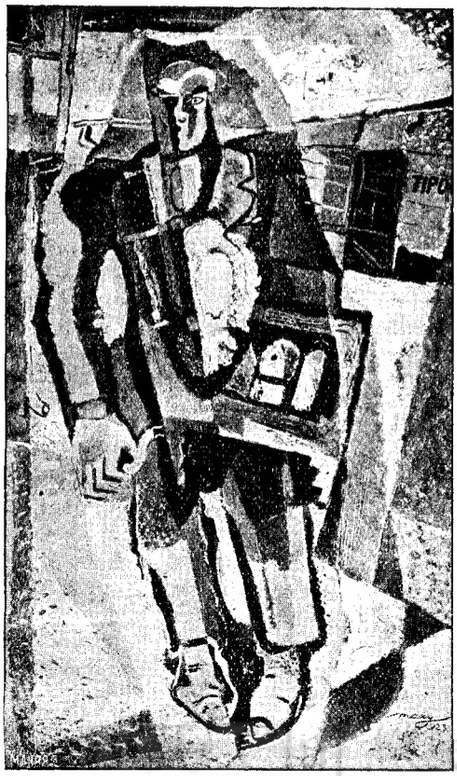

M. H. Maxy CU PAPAGALUL

L'AUTRE

du sable vert des bouches aux nuages qui l'imitent
le couteau des saisons étoilant voire sang
comme un phare des grifes vers sa triste limite
associe aux épaules son limpid croissant

le crime lent des rêves dont vos yeux sont les îles
écartant ses naufrages vous découvre parmi
les genoux blancs des algues très purs ou très stériles
l'immobile absence d'un visage mal promis

c'est le sein noir des pluies qui nous guide et allaite
le mouchoir de mon coeur est un lourd diamant
von gants sur mon front dense ont une fin d'amulette
seuls nos longs tibias nous figurent les amants

retournez donc miracle aux coquilles de cendre
où les mains du silence ont l'orgueil de l'ennui
l'araignée des ténèbres n'y pourra plus descendre
et la lune qui pêche les poissons du minuit

claude sernet

PADURE ADORMITA VEACUL

lui VICTOR BRAUNER

Lîngă naşterea furtunii
taie firul soarelui
ursitoarea ploilor
ca pe inimă de om
peste regnul mineral
e pantofiul vegetal.
ştiu isvoare descreţite
ca la o ghicire 'n palmă
tu bijuterie stinsă
pe taftaua cerului
am găsit şuviţe de cînt
cu stemele trecerii
lumina pe ochi e 'n haltă
se ridică
masca frunzelor de pică
pădure adormită veacul
farmecele scutură
ţine baldachinul mîinii
arşiţelor, zilelor
rănile delfinului
spune-mi în tării de munte
şi mesteacăni de legende
pe oceanele cărunte.

virgil gheorghiu

CONTINUAREA ZILELOR

Ocheanul sîngelui în anotimp se încercuie deschide unde
cînd ornicele se desfac în coadă de păun
o claviatură de frunze pădurea în buze vînturile le asmute
um pom prin smerenia frunzelor deschide în sevă porţile fructelor rotunde
şi asul lor de pică apasă soneria minutului, striveşte surîsul epurelui.

Spălătoresele sălciilor ies cu rufele lunii în tinda apelor
cu privighetorile în plasă leagănul aerului le vînţură
o orgă se rupe ca o margherită din guşa lor şi psalmul pleoapelor
stinge luminările peştilor şi'n pîslă tăcerile le şoptură.

Un deget răstoarnă zarul mărunt al vrăbiilor
prin ogoare cu baletele suave de pîine în decolteu
ecoul uimeşte obrazul mongol al pietrelor
frumuseţe desculţă sandala drumului, poleca ochiului toată mi-le ştii
cînd urşii tăvăliţi în fum ling în sexul pădurii menstruaţia fragilor
clatină din umeri cristalele de umbră ca samovare fagilor
şi-şi trec clinchetul de carne mistreţii prin culoarea lor de fier.

Odaliscă lumina duminicii cu hailele de ulmi se apropie
şi zidurile în soare pocnesc din pistoalele de var
alicele destramă 'n chiot ca pe o păpădie o dropie
clopotele răstoarnă oile pe văi iar fluierele tăcerile de plumb.

Dar cu reverenţe apare în vegetaţii puşca vînătorului ca un faun
Şi cu ochiu cu carcine de fier invită la (vals căprioarele de fum
o fundă la rochia ochiului peisajul se apleacă
şi vine cu cireada din mersul ei pînă la genunchi
cînd trec lupii prin orologii şi se răstoarnă pe vrăbii solniţele de scrum.

Ridici de aici ca o lespede ridici
şi noaptea reavănă mişună în vermina stelelor
în fîntîni luna va pune farfurii pentru servirea peştelui
va pune greeri în ţiţînele cîmpului în artritismul pragurilor
şi trec peste bălţi roţile păsărilor, şi trec
aceste trăsuri cu pene din care scoboară fata aerului.

Isprăveşte maternitatea zilei cînd lumina se încruntă
şi iarba gîfîie urcînd întunericul pe dealuri
şi ies orele nopţii din stele ca din vizuini ochii animalelor

Stephan Roll

Biblioteca Centrală University Library Cluj

POEM

Am scos visul vechiu din cutie cum scoți tu o pălărie
Cînd te gătești în haina cu mulți nasturi
Cum scoți iepurele de urechi
Cînd te 'ntorci de la vînat
Cum alegi floarea dintre burueni
Și prietenul dintre curteni
Uite ce ni s'a întîmplat

Cînd veni seara încet de tot ca un gîndac
Bună multora ca leac, cînd mi-aprind în suflet foc de vreascuri
M'am culcat. Somnul e grădină hotărnicită cu îndoiala ei
Nu știi ce-i adevărat, ce nu
Ți se pare că-i un hoț și împuști
Pe urmă ți se spune că-a fost un soldat
Cu mine tocmai așa fu
De aceia te-am chemat să-mi spui fără greșală
Ce-i adevărat — ce nu-i.

tristan tzara

FRAGMENT ABANDONAT

In însomnie ceasornicul rupea bucăți de metal erau osii rupte dulapul se deschidea necontenit, sunînd lemnul sub stepul unei atențiuni supraexcitate: Toate sgomotele mărite ca prin ochean, timpanul era sgîriat ca briceag craniul se închidea brusc deformînd ca o oglindă convexă. Glasuri răsbăteau impersonal ca de ventrilog prin parc invitații schimbau cărțile de vizită, dînd drumul în jurul grilajului cu iederă cîinilor de curînd aduși dintr'o crescătorie engiezi. Fusese ultima călătorie a femeii trecută peste marea ținutului țesăturile se întorseseră cu praf vizitii îmbrăcații în stil, cu pălării lustruite înalte, beau țuica tare, împărțită de bucătăreasa, legănîndu-și sânii ca doi prunci simultan purtați.

Ii știam surîsul crud ca o plagă de sifilis transmițînd unde electrice obosind ca trepte respirația însemnînd în aer prin gest un jazz-band de artificii.

Trecea deseori atît de public la braț cu subprefectul ca și cum toată lumea nu ar fi știut că trăia demult cu nevasta paznicului o brună cu ochi iuți viciînd cei nouăsprezece 'ani cu o inocență inalterată. Inaintea plecării a venit, surprinsă că sunt bolnav, ghicind sub amurgul vînăt al pleoapelor otrava de dinții ei, pur, transmisă.

Eram asemeni lucrătorului tipograf ucis de plumbul literilor scumpe. Intelegeam că o prindeam deplin plecarea ei în tovărășia Beatricei părăsindu-și cîinii, colecțiile, adoratorii, seringile, camerele construite invers, laboratorul cu substanțe tari, inelele bizantine, pregătite de mult în ascuns, anunțata războire în toiul festinului răscolind curtea boerească precum un taur eliberat brusc. Spulberase inimele de cretă, răzbise în frîngere pînă la ferestrele cu obloane de umbră și frunze, încercuise tîmplele. Din pereți se rupeau vedenii. Ca așchii o neliniște urcă încet ca un ascensor prin măduvă pînă în creer. Mă gîndesc la Paul din cer. Agata închide ferestrele și pulpele ei strîngîndu-mă ca presse-papiers. Nici o scăpare. Boala urcă, urcă. Așteptam desnodămîntul ca o împușcătură. Singurătatea mă copleșia ca o mulțime, strigam un tramvai, un tramvai ca un arcuș pe nervii întinși ca trapez la circ. Odăile vecine plesniau. Medicul urcă scara în pripă. Il chemasem prieten din copilărie în aiurări. Simțiam compresele reci, în braț cineva îmi injectă ore ceasornicul rupea hîrtii. Desigur toată lumea s'a mirat găsindu-mă cu țeasta spartă, aplecat peste bara de fier cu mîinile atîrnînd ca bretere. Agata îmi umpluse viața eprubetă; o posedam în trecut într'o noapte a învierei, înconjurînd Biserica stranie și pur ca în gesturile de dragoste. Trupul inexprimabil fluid, un cap izbind direct tomahavk tăind toate legăturile raționamentelor și a logicei. O urmărisem stăpînit pe malurile Tamisei, în preajma fațadei rigide a Westminestreetului, mă regăsise ca pe un portefeuilles, pe cheiurile în preajma Senei brăzdînd bulevardele sub avalanșa automobilelor. In tovărășia ei răscoliam cercul de aur, arhitecturile vechi pompeiene. Mă purtà firește la moșia ei de pe șesurile Moldovei. Asistasem rușinîndu-mă, descoperindu-mă, de viață ca un arbore, la toate excesele stranii, îmi stăviliam gelozia revărsîndu-se împotriva femeilor, adolescenților, maturilor, cu care neobosit se iubeà mereu virgină, împărțindu-se tuturor ca o mireazmă. La moșie o aveà pe Beatrice, soția paznicului; acesta un om absent; incapabil să manipuleze arma de umerii lui nesimetric legată. De atîtea ori am vrut s'o asvîrl dela etaj pe asfaltul împrejmuind vila.

Zăceam bolnav în neștirea ei nevoind să o întovărășesc în călătoria pe care medicii o decretaseră ultima. La New-York o aștepta o femee celebră—dintre puținele de ea neposedate încă.

Sărbătoarea plecării fusese fastuoasă și plină ca ospețele din epoca de decadență romană. Auzisem tot timpul vuetul urcînd neschimbat precum la marile burse cotarea exasperantă a efectelor în amiază. Incercap să adorm baricadîndu-mi trupul tentației, simțind pe pleoapă și limbă gustul amar al Agatei precum colbul frunzelor în vîrtejul automobilelor vara. La căpătîi străjuiau încă pe jumătate arse de țigările tari egiptene, scrisorile surorei ca bărci chemîndu-mă naufragiat. Știam că fratele meu va sosì în curînd să redea familiei trupul ruină cît rămas rupt cangrenei unui trecut.

Rămăsesem iarăș foarte singur. Insomnia rărind sgomotele, limpezindu-le extraordinar precum solzii peștilor în borcanele de farmacie. Sîngele curgea acum accelerat, rar lovind tîmplele precum frînarii ciocnesc roțile vagoanelor metalic în gări. Noaptea se coclià tot mai mult pe geamuri și deodată peste trupul îndoindu-se plic trenul trecînd liberator. Il simțiam sfărîmînd ca pe o muscă între perdele vara.

Așa, pentru mine în clipa aceea viața încetà.

Așà, pentru mine în clipa aceea viața începeà.

ilarie voronca

Paul Sterian

MARINARUL A IUBIT, A BĂUT, A PLECAT. MARINARUL E BLAZAT

SCURT CIRCUIT

COLECȚIA INTEGRAL
JURNAL DE SEX poeme de GEO BOGZA

Surpriza de-a fi primit acum doi ani dela Paris o carte înaltă din lespezi grafice cu poeziile lui Ilarie Voronca din ciclul „Colomba", și făcută sub auspiciile unei colecții al cărei nume înseamnă egida și motorul unei literaturi care a pus o treaptă din cea mai temerară și ofensivă buclă între anii 1924—1929. Un motor primenind aerul împroșcat de lăcuste zornăind în putrefacție și înspumând rufa unei poezii pe care am simțit'o între noi ca o fereastră deschisă în sînge, ca pe un zid spart în lumină. Cartea oprise în poarta pupilei un poet fără astîmpăr, un poet cu mîini de ozon purificînd și aerisind amfiteatrul unei generații noi de cîntăreți. O carte de lirism erotic, de imn, de un steag cu cuvinte toate sonore sub pălăria lor de muschetari. Invadase printre noi, un roi de degete nebune și surprinzătoare ținînd între stylou și suflet o daltă de safir, un bici de țesături noi. Surpriza, surpriza această, o datorim acestui turnultuos musclat al poemului. Surpriza acestui poet, într'adevăr acestui poet, desfăcîndu-și fruntea în petale din floarea miraculoasă și narcotică a poeziei. Surpriza punînd linguriță cu șerbet în paharul isvoarelor, punînd un zîmbet de dinamită neprevăzutului. Atinge butonul cu degetul tău înger cu copită de taur, gazelă cu cap de zimbru și se va nărui bufetul de ștejari al pădurei, unduit de vînturi trubadure, asmuțit și cîntîndu-i între pulpe lemnul vioarei, și vor cădea în capul mistreților paharele zîngănind ale pasării, pune acul melodiei în ciocul lor și gramofonul aerului va urni roata reveniei indefinite în albastru. Trupul alb de dansatoare al pietrelor doarme somnul lui de șold întors spre lună, în mușchiul coclit de mireasma aspră. Surpriza punînd pedală poetului, punînd pantele groazei la călcîiul ramoliților, pentru cari soarele a mai rămas doar o balegă. Ași vreà să viu fără contenire lîngă clinchetul dintre umerii tăi Ilarie, unde ciocnesc în cupele respirației fundele de nectar, unde se derulează din nou un sens al lumei ireale și de unde tîmplele desfac o dînțuitoare de opium care ne îngenunche în somnul fără duh, în talazul fără fulgi al imaginii, al oglinzii transversale din viața noastră, de toate zilele, dintre femeile cu putrezirea sexelor. Și nu mă sinchisește cîtuși de puțin argumentul flasc al preopinentului meu eventual, eu tîmp pentru el, el tîmp pentru mine. In balastul de valori și contravalori, suntem în serenisimă indulgență astfel egali și nivelați. N'ași dori să-ți stric impecabila d-tale reverie domnule. Din al 7-lea cer al pivniței nu te pot trînti orice ași face și unde d-ta te simți bine și nici nu remarci că fracul șobolanului a căpătat pecinginea și chelba mucigaiului din canalul de scurgere sordidă printre sufletele voastre fără greș, fără efuzie inutilă.

A doua carte a colecției Integral a fost zămislită tot din pumnul și din roua frunții ale aceluiași: „Ulise". Dar, „Ulise" înseamnă pentru poetul ei un elogiu peste toată izbutirea lui de până atunci, pentru poezia românească o dată subliniată cu roșu. Ori cînd antologia aducerii aminte se va deschide la pagina cuprinzînd imnul din „ora ceaiului", la năvălirea sîngelui, la balul cuvintelor toate purtînd în ochi aplecarea și reverența valsului din resortul unei revelații cerești și iată se prelungește procesiunea de minuni, din cavalcada de amazoană a pleoapei. Inepuisabil fără răgaz tâmpla bate în ornicele cerului discontinuitatea unui minut cu un cîntec din alte dedesupturi. Urmează „Plante și Animale", vin apoi tot din stăruința lui din dragostea lui fără monedă remunerătoare „Poeme în aer liber", și se vor succeda în toamnă încă 3 cărți din colecție: „Brățara nopților", despre care anticipînd, deslegăm sîngele ca o cravată din gîtlejul entusiasmului și frumuseții acestei noui cărți. Fără desmințire — dar ce însemnătate vor avea contestațiile, înjuriile cari cu certitudine vor fi și pe cari le-am dorì câte mai multe pentru deliciul egoist al unei participări unice — Brățara nopților, va însemnà, poeziei românești elanul unei promovări și mai viguroase, configurația unui mers nedescoperit încă.

A doua carte cu poeme din seria de toamnă va fi „Steaua Inimii", a lui St. Roll. Colecția Integral e prin catalogul ei de

ANTOLOGIE
GEO BOGZA

VIEȚUIRI

Ne-am căutat ca orbii cu degete galbene pipăind
din mîna mea țîța îți era ruptă ca dintr'o stîncă
unde eu aveam munte, tu întindeai vale adîncă
și am încăput unul în altul cu sângele nostru cîntînd
Dealungul spatelui gol ne-a alergat călare o bucurie nouă
himenul ca o batistă îți flutura în fiecare zîmbet
și oasele noastre amestecate închipuiau fericitul schelet
cînd trăiam la un loc în acelaș trup, încă nerupt în două
îți înșurubasem prunci albi în pîntecul rotund
cîte practici bolnave clociau în trupu-ți fragil
mîinile tale ventuze au rupt gămălia viitorului copil
și l'a prelins în lacuri cu alți la fel în fund
ascultă noaptea din șanțuri murdare un bocet spre astre
îi-acolo toată sămînța omenească pe care ai svârlit-o în vînt
și cînd vom fi deapururi culcați pe sub pămînt
ea va veni ca vierme spre trupurile noastre

[redacted]

până acum o manifestare pură de poeme. „Omul de după ușă", cartea treia va fi, un roman al scriitorului Ion Călugăru, acest virtuos și pitoresc prozator fără rezonanțe falșe, cu intuiția unei suple psihologii și cu o pasiune și inspirație de autentic poet. Proza lui Ion Călugăru nu va desmînți o clipă seria cărților de poeme a Colecției Integral.

■

Jurnal de sex e a 5-a și cea mai recentă carte apărută și adună un ciclu erotic și inedit din poemele lui Geo Bogza.

Poetul cel mai tînăr venit printre noi, de undeva dintr'o comună ascunsă între dealuri, purtînd în fundul lor mocirle de țiței peste un peisaj cu cohoria de plopi a sondelor și unde s'a ascuțit între vînturi și solitudine briceagul unui glas plin de revolte și de zbuciume, într'o lumină care în jurul lui se limpezește din ce în ce mai pură. Acolo, între genunchii noroiului rustic și degetele unde o inimă ținută în chip de chitară cheama miracolul arcușului din sînge.

Geo Bogza a debutat în prietenia și'n ținutul nostru cu o revistă, purtînd ca titlu numele unui precursor modern dela noi. Intr'însa și-a publicat începuturile unei poezii a cărei țintă o avea odată în pupilă și încă odată la capătul perspectivei. Geo Bogza e la începutul traectoriei. Găsindu-și cheia libertății în mișcarea ei, dinții sensibilității lui rontăiesc rugina unui stil și a unei personalități spre surla trasă din osul curat și întreg al poeziei d-sale. In pădurea virgină din zilele lui adolescența frunții va mai crește în chezășia din cele cîteva poeme și perseverențe de pînă acum. Geo Bogza e deabia la izbucnirea lui fragedă cînd apele țîșnesc ca incendiile purificînd și cîntecele cresc sub piele gîdilînd și tăvălind sîngele ca sexele cînd cresc.

Jurnal de sex e un geamăt și un imn simultan de voluptate și devergondare:

ne-am pipăit urlînd de plăcere și ură
peste noi oamenii au asvîrlit cu var
dar răscolind în carne un episod murdar
făcutu-ne-am prin asta, iubirea mult mai pură.

de lăfăire sadică, de spasm și de turmentare organică voită poate pentru obsesia poetului, pentru elanul care-l cucerește și-i dă în unele poeme amploare, o viziune și o dibuire spre o afirmrae în spre expresia unei sensibilități pe care Geo Bogza o poartă cu el încărcată cu sînge pur și rebel, un sînge înhăitat de urlete și viziuni:

Trec din umbră 'n suflet maimuțoii bătrîni
Sunt strămoșii fetii goală în cearceafuri
. . . . . .
Și-mi revarsă muzica albă a piciorului pur
Cîntînd din epidermă ca o privighetoare.

roll

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII REGELE FERDINAND I

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Unu estival

A doua lumină

lui Claude Sernet

Am cunoscut o girafă de tristeţe printre zidurile provinciale, galben linguşindu-şi gîtul pînă în amurgul de o culoare sinilie; şi tremurarea prin ogrăzi a făcliilor şi răsunetul sterp al vocilor în odăile goale; cu nedefenita amărăciunea a zarurilor de table care au înlocuit monezile minţii printre mesele strîmte şi lăutarul lunecînd în mişcările rarilor oameni, sacîzul unui somn de plictis. Existenţa lor precizată dincolo de o lentă exasperare cu plăcerea gîtlejului mîngîiat de alifia mîncării abundente, a orelor nesfîrşite de lene; ştergerea din zarea cocîtă a ochiului, a oricărui semn venit de sus; veninul amestecat cu o linguriţă fără ecou la ora pişcoţilor şi a dulceţei de trandafiri cînd în azur paturile stelelor se desfac albe, cînd trează pasărea visului cade în fîntînă; o pîclă cît mai deasă fără nici o patimă fără nici un geam spart peste torentul în clocote al minutului. Întreagă existenţă redusă la pipăirea cu degetul a cucuielui depe fesă; o pînză între vibrarea marilor emoţii şi încezeala de aici.

Şi totuşi ascultă: un braţ aruncă o floare umedă vara ca un păun îşi desface cozile. Pe o uliţă laterală pasul rupe fîşii de mătase. Un cinematograf ca un S. O. S. chiamă din împietrirea progresivă a minţii cel din urmă licăr de nădejde. O poartă se încuie şi ţipă dureros. Felinarele se şterg în uitare. Dar într'o mansardă a fructului, poetul îşi aprinde lampa.

* * *

Să fie o lege imuabilă slăbirea într'un timp a substanţelor vindecătoare din izvoarele minerale; curgerea mai departe a apei fără sărurile realcătuitoare ale ficatului ori ale vesicei, întăritoare ale inimei sau ale respiraţiei? Căderea — din ce clipă matematică începînd — depe o platformă suspendată în azurul libertăţii, sub cămaşa de forţă a formulelor utilitare, a înţelegerii unanime. Şi totuşi cîţi n'au pornit mînuind poemul şi gîndul ca o praştie fără grija statisticei de geamuri sparte spre a sfîrşi în gestul ritual profesional al berbecului sacrificat pentru un zeu obştesc. Pierzania începe cu simptomul conştiinţei nu a valorii în sine ci a valorii raportate la numărul şi înţelegerea turmei; o grije şi o însemnătate atribuită actului care în loc să continuie a fi gratuit şi sublim ca pana curcubeului în pălăria pădurii, e socotit şi măsurat ca o stambă, hotîrnicit şi dat la iveală în condiţii dinainte şi de alţii întemeiate. Poemul devine atunci o îmbrăcăminte oficială cu fireturi şi posesorul lui mîndru de a fii ceeace este fără simplitatea şi bucuria izvorării din sine, plin de triumful şoaptelor de admiraţie din jur. E o speţă ciudată pe care regnul patrupedelor sau al vegetalelor nu-l cunoaşte. Şi nici omul zămislit şi păstrat într'o plămadă firească şi proprie. Niciodată ţăranul nu se va gîndi să-şi facă o îngîmfare din îmbrăcămintea atît de bine şi frumos pe umerii lui pusă; ităriei cămaşa sau cojocul lateral încheiat, alcătuiesc onestele lui atribute vestimentare. Am văzut însă citadini fals îmbrăcaţi ţărăneşte mîndrii de acest amănunt acoperitor. Ochiul lor cerea o răsplată şi cel puţin un salut îndoit pentru purtarea sumanului şi a opincii. Cum să-i lămureşti că în felul acesta sensul şi rostul costumului erau schimbate. El primia o răspundere pentru care nu fusese sortit şi valoarea lui — în orice chip — purtătorul nu avea dreptul să şi-o atribuie. Evoluţia în falş a costumului e aceeaş pentru falşul în poem. Poemul trebuie să fie o izbucnire temerară [1]), o trecere din odaie în oglindă, din grădină în anotimp.

Am urmărit zborul rîndunicii suplu. Rîndunica sbura fără calificative, fără conştiinţa necesităţilor universale, fără mîndria de a-şi fi deschis în simetrică planare aripile, Numai asemeni ei poetul va putea fi. Şi e propria lui ghilotinare din clipa în care îşi crede o misiune, un dar tălmăcit, o mîndrie din purtarea în al patrulea deget al inelului de căsătorie cu o Adriatică iluzorie. Poetul devenit Doge. Poetul adunînd în locul semnelor neînţelese din el ori din văzduh, balega armăsarului ritmînd fanfara de bîlci cu peniţa fără aş pentru jarul onorurilor oficiale Şi te întrebi ce s'a făcut neliniştea dela început, unde gestul necugetat al aruncării discului într'o boltă de înfiorare. Trecerea pe lîngă şi prin poem fără mersul apăsat milităreşte, cu o nebăgare de seamă cum răstorni vasul de china depe etajeră, cu o succesiune de hazarduri asemeni întîlnirii în culoarul vîntului a îndrăgăstorililor dintre polenuri.

Survine firească şi o anchiloză a sensibilităţii. Văzul, pipăitul, auzul ca plăci de gramofon uzate nu-şi mai deşteaptă cîntecul la atingerea acului de azur. Dar de unde pînă în clipa acestei secătuiri a sărurilor minerale, poemul era ca o buclă aşezată la urechea pîrîului ca agatele negre ale nopţii adunate fără precugetare pe un fir de sunet, de aici în colo profesionala gravitate ia locul respiraţiei libere şi jucăuşe, saltului fără guler tare într'o beteală, de rstrişti sau de surîsuri. Omul cu poetul ucis în el, vorbeşte acum, de felul în care şi-a găsit talentul şi calea, de realizările lui în gestaţiune, de interesele breslei, scriitoriceşti, de rezultatele poemului la oraş sau la sate, de raţionala culturalizare a masselor. Limba şi închipuirea lui la început neînduplecate, se tocesc tot mai mult pentru uzul poţierei unghiilor acestor domnişoare la ora repaosului pe plajă. Un surîs unctuos comercial se substituie rictusului de răzvrătire şi scîrbă. In locul singurătăţii şi a căţărării pe stînca aridă a visului pentru atingerea unui edelvais impasibil: înclinarea sufletului de carne dinaintea prostimei bucuroase de ridicarea totalului ei cu o unitate. Un meschin simţ al confortabilului, al necesităţii pîinii cotidiene; un sentiment de certitudine facilă; o închidere progresivă a ochiului dinaintea marilor nevăzutelor taine. O paralizie crescîndă a muşchiului, o lăsare moleşită în fotoliul de şef de serviciu, cu împărţirea lumii în grade ofiţereşti cu îmbrăcarea ca o mănuşă a formlului cusute gata. S'ar putea în acestea găsi deslusirea tîmpeniei semnate acum în „Rampa", sau „Gîndirea", de autorul „Salomeiei" şi al paginilor „Din paharul cu otravă", două din cele mai frumoase cărţi ale literaturii de pretutindeni. Şi deasemeni moartea dintr'o hipertrofie a instinctului de conservare (fizică) a cutărui poet Director de revistă contimporană. Grija neascunsă a acestuia de a fi întotdeauna călare pe armăsarul unei poezii cu garanţii de eternitate de a nu rupe definitiv cu nimic şi a fi bine cu toată lumea din pricina afurisitului de: „Cine ştie? poate că aici stă Adevărul", trecerea aşa dar în istorie prin dardanelele oricărei şcoli literare, la ce altceva avea să ducă decît la o aşezare, la obţinerea unui număr de ordine.

Făcătorul de poeme a fost perpetuu insul neştiitor de tulburarea pe care degetele lui o vînturau şi Adevărul [2]), s'a ivit întotdeauna aceluia ce nu se îngrijia de adevăr, nu-l căuta cu voinţă conturul nu-i isca în preştiinţă flacăra.

Pentru intrarea în calendarul martirilor trebuie o desăvîrşită lepădare de sine. Cu veşnicia, cu nevăzutul nu se trişează. Un

risc, o aventură *totală*. Podurile de refugiu aruncate în aer. Nici o ieşire de incendiu, nici un semnal de alarmă ascuns ca un as de pică sub mînecă. O îndrăzneală şi o uitare pînă la urmă. Numai astfel din dezolarea, din imuabilul care ne înconjoară va scăpăra amnarul poemului şi poate al revelaţiei.

* * *

Cît de penibil refugiul într'o aprobare şi un „rezultat" în timp. Postura de „neînţeles de contimporani" îmi pare asemeni glasului găunos al fetei de pension plimbîndu-se cu buzele pîrguite sub caişii în floare, că nimeni n'o cunoaşte şi n'o înţelege. Ca şi cum un singur semn din alfabetul magic al văzduhului şi al lumilor ar putea găsi în noi o echivalenţă şi o dreaptă măsură. „Nu scrim pentru voi surzi contimporani ci pentru o generaţie care va veni peste 50 de ani", spun unii. Ce mare scofală să fii cu 50 de ani înaintea sau în urma piticei civilizaţii a oamenilor, faţă cu cele cîteva milioane de ani, cari după calculul astronomilor vor avea să desăvîrşească în sistemul planetar existenţa pămîntului.

Nu, nu scriu pentru viitor şi nici pentru voi amabilî conlocuitori şi confraţi de acum. De unde concluzia că peste un număr de ani sensibilitatea şi inteligenţa colectivă sau individuală vor fii de o valenţă superioară celei de azi. Durata în timp a glăsuirii e deasemeni în afară preocupărilor mele, „Să vedem ce va rămîne din literatura D-tale peste 10 ani. Să ne întîlnim şi să stăm de vorbă atunci", îmi spun D-nii E. Lovinescu & Co.

Dece o întîlnire peste 10 ani şi nu peste cîteva zeci de secole? Trecut, prezent, viitor într'un vălmăşag arbitrar, alunecînd pe suprafaţa creierului crepusculară ca turmele de nouri pe masa de biliard a cerului. Urmăresc şi vreau linia poemului pentru bucuria şi neliniştea lui în sine. Pentru fiorul lovirii cu tîrnăcopul de argint al versului în smaltul vasului cu monezi şi brăţări îngropat lîngă oasele pămîntului în rugină. Scriu pentru o dezlegare şi pentru o regăsire între mărgelele de cerneală, fără să-mi pese de ce va fii sau de ce este, fără să drămuiesc valoarea cărţii după vieţuirea de un an în plus sau în minus.

N'am iubit nici odată batjocura. Lucrurilor, care scapă înţelegerii mele, le-am dat tîrcoale cu teamă, cu un ochi străduit să prindă o mişcare neprevăzută, o tresărire în somn revelatoare. Zeflemeaua însă — această fundă a prostiei sonore — m'a umplut totdeauna de dezgust ca o boală ruşinoasă ca o exemă cerînd alifia de zinc albă.

Tăria celor de o vîrstă cu mine stă în conştiinţa dezastrului iremediabil a relativităţii şi omenescului oricărei întreprinderi, în certitudinea universalei nicertitudini şi a ridicolului oricăruî elixir formulă — toate formulele trebuie ca şerpii să năpîrlească — în, mai ales, singura morală şi religie a *poemului*.

Mă gîndesc la scrisul şi figura lui Ion Călugăru. Peniţa lui închide o temere fruntea continuă desfăşurarea în noapte a stelei polare şi e în surîs atîta nelinişte încît nimic nu m'ar putea opri să beau paharul pe care mîna lui mi-l întinde în vis, chiar dacă aşi şti că vinul dinăuntru se va preface în cucută.

Niciodată Ion Călugăru n'a luat numele poemului în deşert.

Cînd toate se vor fi sfîrşit, cînd din plante şi sori nu va fi rămas decît o cenuşă invizibilă va mai stărui numai fiorul distilat în eprubetele vinelor de nopţile şi tăcerea poetului [3]).

1) Poemul nu trebue să fie nimic.

2) E vorba firească de a serie de adevăruri relative.

3) Poemul refugiat pur în reportagiul lui F. Brunea. (Va fi justificarea „Dimineţii" în clipa judecăţii de apoi). Dar e o cascadă e o fundă, poemul între degetele tale Brunea.

BALDACHIN

LINEI PASCAL

Deschide corabia de frunze a pădurii
zornîie aerul păsărilor sparge oglinda dimineţii
taurul luminii cu coarnele buclate în fîntînî.
Adu în cuvinte un tron, un imn pentru patul nupţial
această glastră a arborelui genealogic
presăraţi peste el mălaiul canarilor
rupeţi pîinea în două a vulturului
din pleoapa lui el trage ca o spadă privirea
şi pune între neant şi viaţa din toate zilele
apostrofa pliscului său
In plicuri scrisorile sunt mîini cu cari ne căutăm reciproc
o stea filantă hymenul în traectoria sîngelui
întîrzie trimisă epistola păsărilor.
Pat nupţial crisantema nopţilor de fosfor
în zîmbetul tău a plîns un bébé poetul
un bébé sanguin altetul $1^{1}/_{4}$ kgr. Lindberg
dintr'o infimă disenterie puteau muri Attila
Guillaune II s. a. m. d.
Umbli prin sînge acum închis ca în turn
te apleci sub inimă ca sub abat-jour
picătură de mercur a surîsului
filigrana laptelui în ugere
filigrana sufletului în surîs
urcă poliţa vîrstei
şi sparge borcanul astrelor copil nemernic
tu care eşti legat cu unda lactee a sînului
cu unda fără refuz a ochiului
o plapumă fără alunecări e pleoapa mamei
Rupeţi din leagăne capetele copiilor precoci
camargherite pentru butoniera veacului fără precedent
mîine vor vesteji în paharul cu apă al uitării
corăbiile plecate spre Indii.

Stephan Roll

Nu văd în ce ar sta deosebirea între bresla scriitorului şi aceea a funcţionarului comercial sau a instalatorului de canale.

Reuşita bănească ori morală (?), a scriitorului e egală oricărei alte reuşite: a negustorului de ciorapi, a industriaşului, etc. Dar nici o aripă nu i se atinge de tîmplă, nici o tulburare nu trece prin apele ochilor.

Există de bună seamă speciile cele mai variate. Excrescenţa scriitorului de vieţi romanţate sau de memorii cu fraza ca o medalie: „23 Iulie 19.. Azi am stat la masă cu Rudyard Kypling. Am vorbit despre Scha kespeare" sau „Aşi fi vrut să duc mai departe viaţa eroului meu Eudoxiu" etc. Şi presa celor 5 continente se scoală în picioare, mulţumeşte cu o reverenţă.

Dorinţa oricărui scriitor romîn de a fi tradus şi pomenit în limba franceză. Dece nu în limba coptă sau anamită?

Intre a trăi aventura şi a o scrie prefer ipostaza din urmă. Vieţile cele mai pline de miez şi de uragane nu se găsesc niciodată între colaboratorii revistelor. Intîmplările unui singur deţinut de drept comun sunt mai fecunde decît toată viaţa romanţată sau nu a lui Arthur Rimbaud. Diferenţa înspre înalt, vine din intensitatea coardelor sub pleoapă sau inimă destinse.

Dar acestea nu sunt decît o introducere. A doua lumină va urma.

Ilarie Voronca

Biblioteca Centrală University Library Cluj

Café Glacé

De-atunci am muşcat din mărul anilor de 13 ori. Răsucia dumnezeu frigarea unui august pe note *similare*. Dar ,peste frăţia prieteniei noastre siameze nici o rîncunică nu şi-a turburat aripele încetitudinii. Deasupra gardurilor vecine semnul întîlnirilor foiletoane cotidiene era un fluierat convenţional tepetat uuùùùùùùù u u uu uuu ùùùùùùù. Broscuţa trupului tău se rostogolea grăbită în grădina unde eram solnessul unei construcţii cu şanţuri feudale cît miezul palmei.

Ţii minte, Muiule, o zi cu bucurie un sgîrie-nori. Prima evadare din camaşa de forţă a părinţilor: singuri cu trenul la Cernăuţi. In chenarul ferestrelor călătorii par portretele părinţilor mărite de Weiss şi aîrnate la capul patului. Vameşul era balanţă farmaceutică cu ochi de polonium şi degete zăvoare. L'am găsit cel mai MARE om din ţară şi inima mi s'a deplasat un centimetru spre dreapta.

Pe cîmp jucau şah pionii căpiţelor de fîn. Mi-era gîndul joc de artificii—şi care cocostîrc îşi pierduse un picior în epiderma voiei bune. Se urmăreau în setea ochilor tablourile într'o identitate inedită. In cuverturi pepite oile meditau. Prin gări explodam limonăzi (limonata sifonată dulce şi receeee, luaţi domnilor). Ce sisif umplea cu ceruri crama inimilor noastre?

Afară de Grand-Café, mai reţii fotografia altei amintiri? Obrăznicia pantalonilor lungi în dungi ne-a recomandat atenţiei vecinilor eroii unei trupe liliputane. Un placard se multiplică pe toate ferestrele, pe toate coloanele bronzat şi perseverent.

Café Glacé

Eis — Café

Te-am cunoscut în bruma ta zeitate încununată de frişca rochiei de mireasă.

Café-glacé cristal cu răcoare sfîntă, jucărie serpentină.

Eis café mai formidabil decît Palatul Reşedinţei Mitropolitane şi mai efemer decît efemeridele.

Café glacé binefacere augustă în luna împăratului clown.

Café glacé cursă de bobschleigh pe panta esofagului, clopoţel la sania căldurii.

Eis café pastila iernii reminescenţă în paharul verii.

Café glacé poemă congelată, romanţă cîntată pe flautul linguriţelor cît coaja unghiei.

Eis café glacé creerul caniculei topit ca şi el în alb şi cenuşiu.

Café glacé floarea polului nord şi divertisment estival.

Café glacé dacă-mi scotocesc buzunarul amintirii retrăiesc despărţirea melodramatică precum în gări. Am ridicat edisonului tău o statuie într'o cută a gîndului. Dincolo de frontiera geamului abstract undoiă leneşă procesiunea spre plaja Prutului. Inchiriaşe busturi de pîine rumenită şi coşuleţe cu brăţară.

Pînă în pădurea dela orizontul oraşului, jăratecul solubil al pietrelor arde floarea tălpilor. Iată apoi un sîn de hodină unde vîntul petrece în promiscunitate cu flautul păsărelelor şi frunzele stejarilor.

Şi cînd albia drumului se pierde printre crengi şi umbre, deasupra capului artificii de magneziu răstoarnă un car cu oiştea proptită în frunza ca o colozâ a unui plop.

Saşa Pană

PAPARUDE

Trupul meu îşi află rude
paparude.

Intr'o rugăciune estivală
ţâţa lor în pielea goală
vrea să 'npotmolească cer senil
înegrindu-l c'un ecpil
ia un nor
pentru popor
ce-o să verse apă şi-o să verse foc
împânzind în humă ploaie cu noroc

Iată'n grup de trupuri nude
paparude

Cum desprind din cracii negri unşi cu smoală
dansul lor acvatic, ţâţa 'n pielea goală
şi din beregata cu bani sunători
cântecul de ploaie sucit înspre nori
pân primesc căldarea cu lichidul sfânt
de le cresc pe faţă ierburi ca'n pământ

Dincolo de piele şi de suflet ude
paparude

Carnea lor de beznă ca din nicovală
îmi aduc în lapte ţâţa 'n pielea goală
fără de mărgele, prefăcute 'n pâine
fiindcă joacă astăzi şi ne plouă mâine
că trezeşte
şi îi creşte
prin sângele-i negru din pământuri grâna
de moare ţiganca palidă ca luna

Geo Bogza

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BRIDGE OVER SNAKES

J'ai revu le château unique et vagissant dont le parc répudiait les doigts aveugles du sommeil, mais que j'habitais triste et avec quelques amis. Les quels? Personne ne saurait plus le dire. La nuit tombait en lourds arpèges de ronces jusqu'à la lisière de nos corps déployés, la neige était haute comme un aquarium de migraines et lentement tes paroles devenaient des miroirs.

— Ouvrir les bras à deux battants.

— Reculer devant le vide des invasions occultes.

Es-tu encore (oracle) dans la forêt câline des têtes et doux pyramidon aux solitudes obligatoires et souvenir d'un blanc si coquillage? Dans chaque armoire dort un corbeau, à toutes les serrures fleurit une étoile, le fantôme amer des respirations est en bois.

La liberté inutile des oiseaux et des visages.

TUNNEL DU ZÊRO

Antique prostitution à fraîcheurs de montagnes
Parchemin détourné en proverbes et bagues
Vers ta blancheur qui chante tel un éclat de verre
Le fantôme des naufrages se décompose en algues
Arc-en-ciel limité aux durs rochers des tempes

PROVERBE

Sur les rives injustes dont vos yeux sont les pierres
Pour la croix de nos ombres les joncs croissent à genoux
Les oiseaux sont en sucre puis un grand cimetière
La vie est contagieuse et moins triste que nous

Claude Sernet

DESCHIDERE

Descompus pământul
transpiră 'n porii văilor

baghetele florilor
menţin orchestraţia câmpului

antenele soarelui
culeg rămăşiţele nopţii

animat de botul vacilor
iazul se leagănă ca o plasă

săgeţile păsărilor
se desprind din reţeaua pădurii

fularul cărărilor
se deapănă pe mosorul copacilor

pisicile pauselelor
torc iedera luminii

a. zaremba

FINAL

Stepa se 'ntinde cu faţa ei zbârcită
Un ochiu clipea din când în când mai clar
Noaptea deşerta caseta cu mii de diamante
Orb sfâşia mantia prin bălării un ţar
Pe labe pustiul începe să viseze
Troică luneca tăcerea pe-azururi îngheţate
Acul crescut dorinţă spre mările chineze
Alb scit rătăcitor în zdrenţele stelate
Preoţi având testicule roşii de coraliu
Cu mitre de hârtie şi glasurile sparte
Au cuvântat ceresc spre tine cu noroaie
Şi-au căutat pe Venus prin scoicile deşarte
Sub umbrele marine meduzele cochete
Bătrâne sub manşoane de ţepi înfrigurate
Ce culori felurite au crinii pe aleie
Şi cum spală argintul stelele curate
Ispitind a căutat perle cu gustul rar de inimii
Până ce marea ştearsă cu clasicul contur
Il strânge şi îi varsă sufletul pe gură
Cu sângele fântână în apele de-azur

Al. Dimitriu-Păuşeşti

CITRONADE

Expunere făcută la SECOL prin substituţie

Toţi oameni inteligenţi cari poartă pălării din pai împletit, vor recunoaşte — desigur — superioritatea acestui produs ieftin şi aducător de prevestiri şi nori.

Gustul delicat ca o pălărie de sezon, culoarea intransmisibilă prin fototeleviziune, candoarea de bou — naturală oculinelor — poziţia acrobatică pe retina noastră, aureola zâmbitoare a produsului, sînt garanţiile efectelor sale.

Mă bucură această primire rece. Succesul e strâns legat de admiraţia sub 0°.

Cred că prin tunelul orizontului, caravane vor duce în serpentine, această piatră filozofală a termometrului.

Nu uitaţi :

CITRONADE: nobile şi pudrate marchize
VITRINILE sînt coapsele noilor produse
FEMEILE + împrejurări, nu sunt tunse.
ADIO: toate sînt textile

Puneţi pălării de pai semnelor de întrebare!

Mac Tabacco

Primim :

Din partea D-lui Dr. Icsman Glygrec următoarea scrisoare pe care o înserăm în virtutea legii presei :

Domnule Redactor şi iubite confrate,

Te rog să binevoieşti să-mi acorzi ospitalitatea revistei D-tale, pentru publicarea scrisorii de mai jos, căreia D-l Aderca nu i-a dat pînă acum nici o urmare:

Bucureşti Iulie 1929

Dragă Domnule Aderca

Apreciam din totdeauna efortul d-tale de-a te apropia cît mai mult de cititor şi de-a transpune gîndurile ce l-ar putea interesa. Dar îmi iau permisiunea să-ţi cer în numele confraternităţii noastre precum şi în virtutea întîietăţii de vîrstă să nu te substitui funcţiunei pe care după cum toată lumea, de mai bine de 30 de ani, ştie cu atît curaj şi demnitate mi-am asumat-o: aceia de-a dă publicului cititor o hrană intelectuală aleasă şi variată, punîndu-l în curent cu toate manifestările spiritului fie ele ştiinţifice, literare, agronome, medicale, politice, higienice, economice, profilactice, estetice, muzicale, filozofice, poetice, filantropice, etnografice, etice, sociologice, filologice, jurisdice, teologice, veterinare, etc., etc., Cred că ţi-ai dat şi d-ta seama cu cîtă conştiinţă şi seriozitate de muncă, m'am aplicat acestei activităţi. Ţiu să accentuez asupra însemnătăţii rolului de vulgarizator pe care cu atîtea sacrificii la început mi-l asumasem şi pe care astăzi publicul dela sine cu o emoţionantă recunoştiinţă mi-l conferă, rol, în matca atît a tradiţiei româneşti numărînd pilda marilor înaintaşi, (Gh. Asaki, Ion Eliade Rădulescu, Gh. Barnuţiu, etc.), cît şi-a tradiţiei universale, dela constelaţia splendidă a generaţiei enciclopediştilor francezi — Diderot, D'Alambert, Voltaire, etc., pînă la pămînteanul Panait Muşoiu.

Constat în activitatea d-tale din ultimul deceniu, intenţia de a-mi lua locul în această grea şi înaltă misiune: articolele d-tale despre Rotschild, Wedekind, F. Lobodă, Dr. Cabanès, Camil Baltazar, Voronoff, Leon Feraru, Sacha Guitri, Theodor M-me Curie, Victor Eftimiu, Karl Max, Eugen Relgis, Tolstoi, Marcel Proust, Gherghinescu-Vania, Mallarmé, Al. Bilciurescu, Hertzl, Georges Sorel, Virgil Huzum, Bergson, E. Lovinescu, Sarah Bernard, Hortensia Papadat-Bengescu, H. Hans Evers, Acterian, Lindberg, Miss Romînia, C. Tănase, Pestalozzi, Stan Palanca, Marconi, Radu Gyr, Beethoven, Mendelshon, Debussy, Kiriac, Emerson, Nottara, Papini, Georges Ohnet, Benedeto Croce, Banditul Cocoş, Marcel Iancu, Pejin, M. H. Maxy, Victor Brauner, Pan Ioanid, B. Schaw, George Mihail, Zamfirescu, Radio, Edilitate, Gastronomie, Higiena sexuală, Iorga, Făgeţel, Păunescu-Ulmu, A. Rimbaud, B. Nemţeanu, Hugo, Aureî Lambrino, Arghezi, Ortodoxism, Judaism, Flaubert ect. etc. îmi confirmă această nelinişte.

Mă bizui pe anticipata D-tale prietenie, pe activitatea d-tale onestă gazetărească spre a te hotărî pentru binele nostru obştesc, să te consacri unei singure activităţi fie aceia muzica sau critica teatrală, pentru cari pari să ai speciale aptitudini, sau fie ea ori care alta pe care vei binevoi să ţi-o alegi.

Cu o prietenească strîngere de mînă, al D-tale,

Dr. Icsman-Glygrec

Publicăm această scrisoare a D-lui Dr. Icsman şi credem superflue orice comentarii. Totuşi nu ne putem opri de-a adăoga unele considerente necesare schiţării exacte a personalităţii d-lui F. Aderca;

— Nu ne-am fi îngăduit niciodată D-le Aderca să-ţi pronunţăm numele; justa repugnanţă care ne face să ne dăm la o parte de câte-ori în drumul nostru întâlnim un căcat, ne-a fost un excelent prezentativ împotriva contactului cu stilul şi îndeletnicirile D-tale culturale. Găsim îndreptăţită rugămintea D-lui Dr. Icsman şi socotim că ar fi bine D-le Aderca să te hotărăşti odată pentru întotdeauna să rămâi în tovărăşia celor de-o seamă cu D-ta: Tudor T. Braniştе. Don José, Elvin, D. I. Suchianu, Paul I. Papadopol, Mihail D. Ralea, Vero, Sanda Movilă, M. Sevestos, cu cari ai pro, funde afinităţi şi să-i laşi în pace pe Mallarmé, Eminescu, Gide, Rimbaud-Creangă, Urmuz.

Central University Library Cluj

Pepene la ghiaţă

à Claude Sernet

Lasă luna grâul să şi-l depene
eu totuşi Doamnă.vă trimet un pepene
flexibil şi cu mult sânge rece
acest pepene a învins ori-ce foarfece
fântâni săreau ca epe ne-
rvoase
vărgat e un pepene poliglot cu favoriţi engle-
[zeşti sau frumoase
un tramvay e mai rotund ca un pepene
sau un pepene e mai pătrat ca un tramvay
nu ştiu Doamnă
vreţi un pepene electric sau vreţi un pepene cu cai

St. Roll

F f f f f f f f f f şi locomotiva plesnì cu oceanu-i de căldură în cercul ei vicios. Printre galerii şi pietoni o aromă de biftec, un holocaust de braţe se stîrnì. Numai cafeneaua cu crisalele mari a alunecat ca o stea filantă între clinchete, consumaţiile de lichide reci se succedau rapid, şi prin mîna chelnerilor, farfuriile erau cărţi de joc. Şerpii lingeau zgomotele, zgomotele tăiau şerpii în monezi pentru solzii peştilor de flăcări, pentru butonii pe mantalele matrozilor. Buf, umerii sparg grenade, puneţi oala de noapte în cactus ca luna în plopi, o pasăre sterge cu o ţiculoare geamul cerului şi fruntea e un velodrom pentru bicicleta rotulelor. Opriţi-vă, pe bordura trotuarelor, urmează trecerea în tricou a zebrelor sau desemnul pentru tăierea lor în felii. Inima ca un cartof în spuză mocnia purrée-ul sîngelui şi ai fi dorit femeia care te depăşeşte întinsă sau brodată pe o tavă de argint deasupra oraşului dusă ca fazanii la ospeţe. Dar femeia cu pulpele înfăşurate în steagurile nerăbdării trecu într'adevăr deasupra oraşului, pavanînd turlele, adiînd parcurile. Un freamăt, un semnal din nervi începe să-ţi urce din călcîie ca o furculiţă. Urcă prin tine, se înalţă metalica ederă şi iată un tur, iată un viraj împrejurul inimii; o acoladă şi crinul furculiţei deapănă intrările şi eşirile sîngelui îi prinde căpestrele, îi ţeasălă coama focului. O busculadă şi'n scheletul tău particular pe care îl păstrez pentru inutilitatea ori cărui examen, fluturii îşi mută locurile. Se cade să fii om moral, se cade să treci prin musafiri cu tava cuvintelor zaharate şi să te doară printre ei buba surîsului obligatoriu, tabesul înclinărilor stereotipe. Se cade să fii astfel, auzi! se cade să fii. Incepe recreaţia peştilor în bazinul peste care principesa cu pantofii mici ca două surîsuri ale mersului răstoarnă pleoapele cu elixir; o! rumoarea peştilor roşii, evantaiul coralilor, desfaceţi steagul revoltei, ungeţi cu aşchia stiletelor fruntea ca o tesă a financiarilor imunzi, se sparg, în miragii oglinzile de catifea ale crinilor. Înţeleg în ghergheful undei peşti, insecta gurii voastre, chemînd băşicile de aer. Aşteptaţi o săptămînă ronţăită în pietre pînă voi ctitori biserica din miez de pîine pentru rugăciunea intestinelor voastre; aşteptaţi volanele de zefir. Dar apare în rozul gurei zîmbetul fără saţ al furculiţei. Evoluiază nimbul fazanului deasupra şi'n poene mişună gîngăniile margheritelor. Deschide fauna tropicală, instrumentele minunei între degete ne scapără, în decolteul tău furculiţă zveltă creatură, corabie-lăcustă ducînd comorile fără străluciri ale sufrageriilor. Castagnetă aud ciripitul tău la ora rotundă ca o pîine a prînzului. Deschide garoafa surîsului fata cea frumoasă a părintelui şi primeşte sărutul tău pentru serpentina fără foşnet a intestinului. Avionetă ridică spre piscul în jos al bărbiei fetei mai mici şi atinge-i metalic edelweissul danturei. Cere în momentul prezent capul sfîntului Ion, pentru gura foşnind în pergamentul setei. Aştepţi cu convingere să iasă, din acest magazin cu cravate o pădure de pini, aştepţi. Cînd ai plecat de acasă ai aruncat pălăria cu pangilici în aer de unde n'a mai căzut. Refuz, refuz paharul cu apă buestră al acestui ocean prin care în spume se zmuceşte barca cu pescari de perle din ochii logodnicelor abstracte. Furtuna piaptănă talazele şi busola ombilicul fără pericole ale mărilor pune în ochi teroarea. Veniţi prieteni, efebi şi mormoni cu rotiţele testiculelor spre mine, oferiţi-vă din această viţă o frunză pentru fracul fecundaţiei fără recompensă; primiţi ciorchinele de otravă al binelui, potirul de miere al răului. Trece prin fecalele de aur profilul regilor sceleraţi.

Ca Isus desculţ, păşeşte pe ape fără predică coloana tişnită a icebergului. Ştie acest vizionar baletul morselor, şoldurile oblonge, o sirenă sărută cerul în locul lunii, şi trec marchizele albe ale urşilor. Dansează pe frînghia acestui rîu şi braţele desfăcute pentru ţinerea echilibrului vor părea binecuvîntînd palmierii din aburi ridicaţi dintre samovare.

Balansează în turnuri heliotropii orologiilor, se apleacă peste reverenţa timpului, dar ce figuri geometrice nu constituim noi în timp, ce arabesc femeia, un zigzag campionul de box. Muşcă abcesul rubinului din inelul matrimonial. Soţia ta legitimă te reprezintă, nimbul purtat în adolescenţă a scoborît la jaretieră să ţie pe pulpă ciorapul dat de două ori pe săptămînă la spălat. Cu aceasta cine mai cuteză să desmintă acurateţa căsătoriei?

Primeşte cu palma întoarsă din mocirlă cecul—acest evantaiu al milioanelor—pentru comisionul tău de sînge tulbure. Inutil pentru tine calculul convex al astrelor, poemul insulelor din tropice aromate ca azimile. Trece corabia prin defilarea clopotelor cînd se ţes pînzele de bronz şi'n butoniera stîncilor ţîşneşte garoafa albă a fîntînilor. Aruncă confetiile fluturilor, paşii de parfum ai florilor. Unde sunt femeile să urce scările de cristal ale aducerilor aminte? Aşteaptă venirea iernii să asculţi în orga viscolului zumzetul maxilarelor, scîncetul sanguin din capul lupilor dîrz ca un mîner de stilet încrustat cu focuri, şi valul roşcovan al vulpilor peste umărul fără răgaz al pămîntului. Dar ascund, ascund ca piersica, norii vineţi simburele furtunei, adu ciocanul, casse-noisett-ul tunetului, devoreză pupila migdală electrică a fulgerului, împrăştie de sus punga cu orez a grindinei, despletește zgomotul ferestrelor. Buf, Buf, gospodine cochete lăsaţi-ne deschise ferestrele cu miresele perdelelor în freamăte. O vilă dansatoare se apleacă pe lunca vîntului, se deslănţuie jass-bandul picăturilor de timpanul acoperişelor. Dansaţi cu castagnetele vasistasurilor, muşcă veninul fricei din mărul inimii, — inimă sandwich oferă felia hemeopatică, cine bate în biroul sîngelui, scrisoarea fără îngăduire scrisoarea cu filigrană S. O. S.? Domnişoară dactilografă cu ciorapii albaştrii, deşi picioarele d-tale n'au devenit încă myozotis intră în domeniul seniorului meschin şi desuet, dar să-l părăseşti în momentul din pisc şi revino la rolul tău nefalsificat social. Mîinile îţi sunt mici ca două lumînări aprinse, pune cu ele surîsul calului la ham; surîsul punctelor cardinale, surîsul lămpilor în vis, surîşul aerului pe coifuri; surîsul Papei în faţa ciorbei; surîsul familiei în fotografii; surîsul rănii în faţa bisturiului; surîsul lui Dumnezeù în foetuşi; surîsul trenului cînd ese din tunel; surîsul testiculelor cînd intră în bordel;—pune caisele surîsului la ghiaţă, pune surîsul pantofului la gheată.

Tanti Carolina ţi-am rezervat pentru astăseară două fotolii în amfiteatrul agoniei; vino cu unchiul Jam, această vă va face bine la cancerul ce-l purtaţi reciproc ca verighetele. Clătiţi-vă cu metale preţioase sîngele, serveşte omleta lacului, cu nuferi, goneşte armăsarul fluviului, apucă înspumat căpăstrul fluviului, amazoană aquatică o seceră de aur e pleoapa recoltei, scapără copita izvoarelor, vacarmul pietrelor, scurtele pădurilor pe cîmp aceste băşici de aburi pentru locomotiva privirii. Incalţi viteza coturnul coprioarei, mănuşile cuiburilor îmbracă mîinele moi de soră caldă ale păsărilor; înto arce pe dos blidul cerului la stînă, vin, vin, dumicaţii meilor şi ghiceşte destinul zilelor, pune şapcă muntelui, mută cuierul orizontului,

Urmează 5 minute contractul liniştei.

Viaţa interzisă sub pedeapsa cu bătaie.

Musafirii trec pela bufet lacheii şi vînătorile descind din gravuri şi din gobelinuri.

Sbîrnîie nerăbdarea începe, începe sfîrşitul începutului.

Porumbelul sfînt al lămpilor a pogorît.

Se albăstresc nuferii rochilor şi urechea glesnei adună violoncelul pămîntului f f f f ff f f f f f f f f f f f f f f

Ghegorhe Dinu